

Research Article

Journal of Exercise and Sport Sciences Research (JOINESR) 3(2), 89-98, 2023

Received: 21-Oct-2023 Accepted: 13-Dec-2023

homepage: <https://dergipark.org.tr/en/pub/joinesr>

<https://dergipark.org.tr/en/pub/joinesr/issue/81938/1379303>

SAKARYA UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Rekreatif Liderlik Davranışlarının İncelenmesi: Sakarya Örneği

Gökhan İRHAN 0000-0002-7772-1733

Beden Eğitimi ve Spor ABD Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Doktora Programı

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye

ÖZ

Bu çalışmanın temel amacı rekreasyon bölümü öğrencilerinin rekreatif liderlik davranış düzeylerinin incelenmesi hedeflenmiştir. Alt amaçları ise cinsiyet, yaş ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre incelenmesidir. Bu çalışma betimsel tarama modelinde ve nicel bir çalışmadır. Çalışmaya 2022-2023 güz eğitim-öğretim yılında Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon bölümünde aktif öğrenim gören 156 rekreasyon bölümü öğrencisi (94 erkek, 62 kadın) katılmıştır. Veri toplama aracı olarak Rekreasyonel Liderlik Davranışı Ölçeği ve tanımlayıcı bilgi formu kullanılmıştır. Çalışma kapsamında elde edilen veriler SPSS 26.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Katılımcıların demografik bilgilerini elde etmek için betimleyici istatistik ve verilerin parametrik test koşullarını sağlayıp sağlamadığına ilişkin normallik testi gerçekleştirilmiştir. Araştırmada iki bağımsız grup karşılaştırılması için bağımsız gruplarda T test, ikiden fazla bağımsız grup karşılaştırması için tek yönlü varyans analizi testleri gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin rekreatif liderlik davranışı orta düzeyde olduğu sınıf değişkenine göre incelendiğinde ise anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ($p<0.01$). Öğrencilerin rekreatif liderlik davranışları yaş ve cinsiyet değişkenlerine göre incelendiğinde ise anlamlı farklılıklar tespit edilmemiştir ($p>0.05$). Rekreasyon bölümü öğrencilerinin rekreatif liderlik davranışlarının orta düzeyden ileri düzeye taşınması hususunda desteklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Rekreatif Liderlik, Liderlik Davranışı, Rekreasyon Lideri Adayları.

* Sorumlu yazarın e-posta adresi: gokhanirhan.edu@gmail.com

Investigation of Creative Leadership Behaviors of Recreation Department Students: Sakarya Example

ABSTRACT

The main purpose of this study is to examine the recreational leadership behavior levels of recreation department students. Its sub-goals are to examine it according to gender, age and grade level variables. This study is a descriptive survey model and a quantitative study. 156 recreation department students (94 men, 62 women) who were actively studying in the Recreation department of Sakarya University of Applied Sciences, Faculty of Sports Sciences, in the 2022-2023 fall academic year participated in the study. Recreational Leadership Behavior Scale and descriptive information form were used as data collection tools. The data obtained within the scope of the study was analyzed using the SPSS 26.0 package program. To obtain the demographic information of the participants, descriptive statistics and normality tests were performed to determine whether the data met parametric test conditions. In the study, T-test was used for independent groups to compare two independent groups, and one-way analysis of variance tests were performed for comparisons of more than two independent groups. When students' creative leadership behavior was examined according to the classroom variable, significant differences were detected ($p < 0.01$). When students' creative leadership behaviors were examined according to age and gender variables, no significant differences were detected ($p > 0.05$). It is recommended that recreation department students be supported in moving their recreational leadership behaviors from intermediate level to advanced level.

Keywords: Recreational Leadership, Leadership Behavior, Recreational leader candidates.

Giriş

Ülkemizde ve dünyada son yıllarda yaşanan covid19 pandemi (eve kapanma), doğal felaketler, depremler, şiddet ve ölüm olayları ve her gün aralıksız çıkan ve birbirini takip eden kötü haberler, bireyleri mental açıdan yıpratmış fikriyle beraber toplumun rekreasyonel faaliyetlere akışı, rekreasyon liderlerini de cesaretlendirdiği düşünülmektedir. Bireyleri elverişli aktivitelere, etkinliklere katılması ve bireye kendisini yenileme fırsatı verecek ve tüm bunları yaparken de etkin bir şekilde kişilere danışmanlık yapacak rekreatif liderler halk arasında önemli bir yer tutmaya başlamışlardır (Güzel, 2021). Bireylerin yaşamlarında gerek siyasi gerek toplumsal gerekse meslek hayatlarında önemli bir yer tutan liderlik kavramının tanımı hakkında henüz görüş birliği sağlanmamıştır (Erdem ve Dikici, 2009). Liderlik belirli durumlar altında bireysel veya topluluğun hedeflerini gerçekleştirmek üzere, bir kimsenin diğerlerinin faaliyetlerine müdahalede bulunması ve yönlendirmesi sürecidir (Atar ve Özbek, 2009). Rekreasyon liderliği bireylerin yenilenme sürecinde onlara doğru planlama ile rehberlik etmesi ve kişilerin ruhsal durumlarını iyileştirmesi için birtakım faaliyetlere yön verecek kişidir (Kayhalak, 2022). Bireylerin yaşamlarına dokunacak olan rekreatif liderlerin eğitilmiş ve kalifiyeli yetişkinler olması beklenir. Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon bölümünün amacı ise sportif eğitim almış profesyonel yönde rekreatif etkinlikleri planlama ve yönetme becerisi kazandırarak topluma faydalı rekreatif lider bireyler yetiştirmektir (Kırtepe ve ark., 2022).

Rekreasyon alanının gelişmesi ile rekreatif liderlik ortaya çıkmış (Kırtepe ve ark., 2022) ve yoğun iş temposunda çalışan, ruhsal bağımsızlığı zayıflamış, öz denetim ve ego tükenmişliği yaşayan bireylere rehberlik etmesi açısından rekreatif liderliğin günümüzde önem kazandığı düşünülmektedir. Verilen bu bilgiler ve ihtiyaçlar göz önünde bulundurulduğunda rekreasyon bölümü öğrencilerinin liderlik davranış düzeylerinin incelenmesinin önemli olduğu ve bu alanda gösterilecek başarı ise rekreasyon liderlerinin niteliğine, davranış düzeylerine ve liderin kabul görmesiyle ilişkilendirilmiştir (Jordan, 1989). Rekreasyon liderinin bireyler arasında kabul görmesi değişime açık olması ve kendisini güncellemesi

gelişen dünyaya uyum sağlaması ile gerçekleştireceği faaliyet ve etkinlikleri geliştirerek ilerlemesi gerekmektedir (Başoğlu, 2013).

Bireylerin rekreatif etkinliklerine yön verecek olan liderlerin diğerlerine karşı göstereceği davranışlarında McGregor'un X ve Y Kuramı yer almaktadır, X kuramı despot, zorba ve otokratik liderlerdir, Y kuramı ise adaletli, sosyalist, özgürlükçü ve demokratik liderlerdir (Akbulut ve Öncü, 2021). Rekreasyon liderliği yeni bir alan olduğu için türleri veya boyutları hakkında yazın içerisinde bir düşünce birliği sağlanmamıştır (Başoğlu, 2013). Ancak alan yazında önemli olarak görülen Huang'a ait olan doktora tez çalışmasında Taiwandaki spor kulüplerinin rekreasyonel liderlik tarzlarına ilişkin gerçekleştirmiş olduğu araştırmada rekreatif liderliği yönetimsel ve transformasyonel olmak üzere iki grupta incelemiştir. Yönetimsel Liderlik boyutu; rekreatif liderlik anlayışında sporculara ne gibi ödüllerin verileceğini ve bu ödüllere ulaşmak için istenen şartları belirler. Bu durum antrenörlük veya mentorluk ile ilişkilidir (Huang, 2004). Transformasyonel liderlik boyutu; Antrenör veya koçların çalıştırdığı sporcular ile rekreatif lider olarak kurulan sansasyonel ilişkiler içine girerek sporculara motivasyon ve ilham kaynağı teşkil eder, sporcular ile samimi olarak kurulan bu bağ rekreatif faaliyetlere katılımı arttırmaktadır (Huang, 2004).

Rekreatif liderlik alanında yapılan çalışmaları incelediğimizde Doğayla iç içe olmanın kişide pozitif iletişim etkilerine sahip olduğu (Hayashi ve Evert, 2006) rekreatif eğitim alan bireylerin, eğitim almayanlara göre liderlik niteliklerinin daha yüksek olduğu (Kayhalak, 2022) Rekreasyon etkinliğinin türüne göre insan eylemlerinin ve davranışlarının değişebileceği (Karaküçük ve Yetim, 1996) spor salonu yönetici ve antrenör davranışlarının faaliyetlere katılımı etkilediği ve otoriter davranışların bireylerde negatif etkiler uyandırdığı tespit edilmiştir (Başoğlu, 2011). Tüm bu bilgiler ışığında rekreatif liderlik düzeyinin rekreasyon bölümünde öğrenim gören rekreatif lider adaylarında ortaya konulması önem arz etmektedir. Yapılan literatür taramasında rekreatif liderlik davranışını inceleyen çalışmalar mevcuttur (Kayhalak, 2022; Taşkıran, 2018; Güzel, 2021; Bozgüney, 2021; Karaküçük ve Yetim, 1996; Hardin, 2015; Shooter ve ark., 2010; Ünlü ve Demirtaş, 2023). Ancak doğrudan spor bilimlerinde öğrenim gören rekreasyon bölümü öğrencilerinin rekreatif liderlik davranış düzeylerini araştıran çalışmalar sınırlıdır. Rekreasyon alanına ve literatüre katkı sağlayacağı düşüncesiyle bu çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada rekreasyon liderliğine aday olan öğrencilerin, rekreatif liderlik davranış düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırma Grubu

Bu çalışma nicel ve betimsel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma grubu Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi 2022-2023 güz eğitim-öğretim yılında rekreasyon bölümünde aktif öğrenim gören (318) rekreasyon lideri adaylarıdır. Kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışma kapsamında tüm evrene veri toplama aracı ulaştırılmıştır. Ancak eksiksiz katılım sağlayan (156) gönüllü rekreasyon bölümü öğrencilerinin verileri çalışmaya dahil edilmiştir. Bu sayı Cohen, Manion ve Morrison (2007)'a göre %99 güven aralığındadır.

Tablo 1. Örneklem Grubuna Ait Tanımlayıcı Bilgiler

Değişken		n	%	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Yaş	18-20	47	30,1	30,1	30,1
	21-25	83	53,2	53,2	83,3
	26-30	26	16,7	16,7	100,0
	Toplam	156	100,0	100,0	
Cinsiyet	Kadın	62	39,7	39,7	39,7
	Erkek	94	60,3	60,3	100,0
	Toplam	156	100,0	100,0	
Sınıf	1.Sınıf	36	23,1	23,1	23,1
	2.Sınıf	39	25,0	25,0	48,1
	3.Sınıf	42	26,9	26,9	75,0
	4.Sınıf	39	25,0	25,0	100,0
	Toplam	156	100,0	100,0	

Tablo 1 incelendiğinde çalışmaya katılan gönüllü rekreasyon bölümü öğrencileri cinsiyet açısından incelendiğinde büyük bir çoğunluğunun (%60.3) erkek katılımcılardan oluştuğu görülmektedir. Yaş değişkenine göre incelendiğinde ise büyük çoğunluğu (%53.2) 21-25 yaş arası bireylerin oluşturduğu gözlenmektedir. Sınıf değişkeni açısından incelendiğinde ise 3. Sınıf da öğrenim gören (%26.9) rekreasyon bölümü öğrencileri yoğun olarak katılmıştır.

Veri Toplama Araçları

2022 yılında Durhan ve arkadaşları tarafından geliştirilen Rekreasyonel Liderlik Davranışı Ölçeği ile veriler rekreasyon bölüm başkanlığının uygun gördüğü gün ve saatlerde ders öncesi dağıtım yöntemi ile yüz yüze toplanmıştır. “Rekreasyonel liderlik davranışının demokratik davranış alt boyutu tek başına toplam varyansın %29.83’ünü, otokratik davranış alt boyutu ise toplam varyansın %12.85’ini açıklamaktadır”. “Toplam açıklanan varyans ise %42.68’dir, demokratik davranış alt boyutu iç tutarlılık katsayısı 0.78 otokratik davranış alt boyutu için iç tutarlılık katsayısı ise 0.64 olarak belirlenmiştir” “Toplam güvenilirlik katsayısı ise 0.60 tır. Rekreasyonel liderlik davranışı ölçeği; kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerinin yer aldığı beşli likert tipi bir ölçektir”. “Ölçekten alınabilecek en düşük puan 15, en yüksek puan ise 75’tir, ölçüm aracında ters kodlanan madde bulunmamaktadır”. “Rekreasyonel Liderlik Davranışı Ölçeği Toplam 15 maddeden oluşmaktadır” (Durhan ve ark., 2022).

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS 26.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. İstatistik analize karar verebilmek için öncelikle verilerin parametrik test koşullarını sağlayıp sağlamadığı normallik testi ile araştırılmıştır. Anlamlılık değeri 0.05 olarak kabul edilmiştir. Tablo 2 incelendiğinde veri setinin çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 1.5 aralığında olduğu ve verilerin normal bir dağılım gösterdiği saptanmıştır (Tabachnick ve Fidell, 2013). Bu sonuca istinaden veri setine parametrik testlerin uygulanmasına karar verilmiştir. İki bağımsız grup karşılaştırılması için bağımsız gruplarda T test, İki den fazla bağımsız grup ortalaması için tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Varyansların homojen dağılım gösterip göstermediğini saptamak için varyanslara Levene’s testi gerçekleştirilmiştir.

Gruplar arasındaki farklılığı öğrenmek için ise gözlem sayıları baz alınarak çoklu post-hoc testlerinden Tukey testi tercih edilmiştir.

Tablo 2. Normallik Testi

Değişken	İstatistik	Std. Hata
Toplam	Ortalama	3,47
	95% Ortalama için Güven Aralığı	,034
	Alt Sınır	3,40
	Üst Sınır	3,54
	5% Kesilmiş Ortalama	3,48
	Medyan	3,40
	Varyans	,184
	Std. Sapma	,429
	Minimum	2
	Maximum	4
	Aralık	2
	Çeyrekler arası aralık	1
	Çarpıklık	,039
	Basıklık	,194
		,584
		,386

Bulgular

Tablo 3. Katılımcıların Rekreatif Liderlik Davranışı Düzeyi

Değişkenler	n	Minimum	Maximum	Ortalama	Ss
Demokratik	156	1	5	4.06	,479
Otokratik	156	1	4	2.80	,833
Aritmetik Ortalama	156	33	67	52.08	6,434

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların rekreatif liderlik düzeylerinin (Alınabilecek en yüksek puan 75'tir) orta düzeyde olduğu görülmektedir ($\bar{x}=52.08$).

Tablo 4. Bağımsız Gruplarda Cinsiyet Değişkenine İlişkin T Test

Değişken	Gruplar	n	X	Ss	t	sd	p
Demokratik	Kadın	62	4,11	,390	1,197	154	,233
	Erkek	94	4,02	,528			
Otokratik	Kadın	62	2,82	,878	,191	154	,848
	Erkek	94	2,79	,807			
Aritmetik Ortalama	Kadın	62	52,65	6,346	,885	154	,377
	Erkek	94	51,71	6,498			

Tablo 4 incelediğinde katılımcıların rekreatif liderlik davranışları hem toplam hem alt boyutlarda cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık bulunamamıştır ($p>0.05$).

Tablo 5. Yaş Değişkenine Yönelik Tek Yönlü Varyans Analizi

Değişken	Gruplar	n	X	Ss	Varyansın Kaynağı					
					KT	sd	KO	F	p	
Demokratik	18-20	47	4,09	,424	Gruplar Arası	,186	2	,093	,401	,670
	21-25	83	4,03	,528	Grup İçi	35,359	153	,231		
	26-30	26	4,11	,411	Toplam	35,544	155			
	Toplam	156	4,06	,479						
Otokratik	18-20	47	2,84	,867	Gruplar Arası	3,548	2	1,774	2,607	,177
	21-25	83	2,88	,791	Grup İçi	104,103	153	,680		
	26-30	26	2,47	,854	Toplam	107,651	155			
	Toplam	156	2,80	,833						
Aritmetik Ortalama	18-20	47	52,40	6,652	Gruplar Arası	117,333	2	58,667	1,425	,244
	21-25	83	52,60	6,407	Grup İçi	6298,583	153	41,167		
	26-30	26	50,15	5,991	Toplam	6415,917	155			
	Toplam	156	52,08	6,434						

Tablo 5 incelendiğinde katılımcıların rekreatif liderlik davranışları yaş değişkenine göre hem demokratik ve otokratik alt boyut hem de aritmetik ortalama puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır ($p>0.05$).

Tablo 6. Sınıf Değişkenine Yönelik Tek Yönlü Varyans Analizi

Değişken	Gruplar	n	X	Ss	Varyans Kaynağı					
					KT	sd	KO	F	p	
Demokratik	1.Sınıf	36	3,93	,371	Gruplar Arası	2,911	3	,970	4,520	,005
	2.Sınıf	39	4,00	,310	Grup İçi	32,633	152	,215		
	3. Sınıf	42	4,28	,466	Toplam	35,544	155			
	4. Sınıf	39	4,00	,634						
	Toplam	156	4,06	,479						
Otokratik	1.Sınıf	36	2,81	,865	Gruplar Arası	5,733	3	1,911	2,850	,139
	2.Sınıf	39	3,04	,884	Grup İçi	101,919	152	,671		
	3. Sınıf	42	2,85	,697	Toplam	107,651	155			
	4. Sınıf	39	2,51	,830						
	Toplam	156	2,80	,833						
Aritmetik Ortalama	1.Sınıf	36	51,17	6,069	Gruplar Arası	523,904	3	174,635	4,505	,005
	2.Sınıf	39	53,26	5,734	Grup İçi	5892,013	152	38,763		
	3. Sınıf	42	54,17	5,755	Toplam	6415,917	155			
	4. Sınıf	39	49,51	7,247						
	Toplam	156	52,08	6,434						

Tablo 6 İncelendiğinde katılımcıların rekreatif liderlik davranışları sınıf değişkenine göre demokratik alt boyut ile aritmetik ortalama puanı arasında anlamlı farklılık vardır ($F=4.520$, $p<0.01$; $F=4.505$,

$p < 0.01$). Anova sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı post-hoc analiz tekniklerine geçilmiştir. Hangi post-hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene's testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı sınınmış, varyansların homojen olduğu tespit edilmiştir ($F(3.152)=0.662$; $p > 0.05$). Homojenlik testinde gözlem sayılarının eşit olduğu saptandıktan sonra çoklu post-hoc tukey testi tercih edilmiştir. Tukey test sonuçlarına göre demokratik alt boyuttaki farklılığın kaynağı 1.Sınıf ile 3.Sınıf arasındadır ($p < 0.01$). %99 güven aralığındadır. Aritmetik ortalama puanına göre 2.sınıf ile 4.sınıf arasında %95 güven aralığında farklılık olduğu ($p < 0.05$) saptanmıştır.

Tartışma ve Sonuç

Rekreasyon liderlik davranışı spor bilimleri fakültelerinde rekreasyon bölümlerinde öğrenim gören adaylar için önemli bir olgudur. Rekreasyonun temel amacı bireyin kendisini yeniden yaratma enerji depolama, ruhsal rahatlama veya ruhsal bağımsızlığın pozitif yönde geliştirildiği bir süreç olduğu (Kayhalak, 2022) düşünüldüğünde, bireylere önderlik edecek, bireylerin hayatlarına dokunacak olan etkinlikleri yürütecek olan rekreasyon liderlerinin davranış düzeylerinin bilinmesi incelenmesi önem arz etmektedir. Bu çalışmada Rekreasyon Bölümü öğrencilerinin rekreatif liderlik davranışlarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırma bulgularına göre katılımcıların rekreatif liderlik davranış düzeylerinin orta düzeyde olduğu saptanmıştır ($\bar{x}=52.08$). Rekreasyon bölümünden mezun olacak olan adayların meslek hayatlarında en temel görevlerinin bireylere rekreatif liderlik yapacağı kişilerin sağlık ve ruhsal açıdan hayatlarına dokunacağı, kaliteli hizmet ve doğru rehberlik etme süreci için rekreatif liderlik davranış düzeyinin orta düzeyden ileri düzeye doğru desteklenmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

Araştırma bulgularına göre katılımcıların rekreatif liderlik davranışları hem aritmetik ortalama puanı hem de alt boyutlarda cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık bulunamamıştır ($p > 0.05$). Ankara Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde rekreasyonel liderlik davranışı ölçeğinin aynısının kullanıldığı bir yüksek lisans tez çalışmasının bu araştırma bulgusu ile paralellik gösterdiği tespit edilmiştir (Kayhalak, 2022). Rekreasyon bölümü öğrencilerinin liderlik düzeyleri ve özgünlükleri arasındaki ilişkiyi inceleyen bir başka yüksek lisans tez çalışması da bu araştırma bulgusu ile paralellik göstermektedir (Bozgüney, 2021). Liderliğin ortaya çıkışında cinsiyet etkisi ile ilgili yapılan bir başka çalışma, bu araştırmanın bulgularını desteklemektedir (Türetgen ve ark., 2017). Literatürde çalışma bulgularını destekleyen bu araştırmalar mevcutken çalışma bulguları ile çelişen sonuçlar da vardır (Başdoğan ve ark., 2002; Manning, 2002). Bu durum örneklem grubunun farklı olması ile ilişkilendirilebilir.

Katılımcıların rekreatif liderlik davranışları yaş değişkenine göre alt boyutlar ve aritmetik ortalama puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır ($p > 0.05$). Bu araştırma bulgularını yapılan benzer araştırma bulguları desteklenmektedir (Ünlü ve Demirtaş, 2023). Çalışma bulguları ile çelişen bazı araştırmalarda mevcuttur (Bozgüney, 2021). Bu araştırma ile bazı araştırmaların çelişmesi her bireyin kendine özgü kişisel özelliklerdeki farklılıklardan dolayı olduğu veya bir başka sebebi görüş farklılıklarına ve tecrübeye, yaşantıya dayalı kişisel liderlik özelliklerinin farklılık göstereceği ile ilişkilendirilebilir.

Katılımcıların rekreatif liderlik davranışları sınıf değişkenine göre demokratik alt boyut ile aritmetik ortalama puanı arasında anlamlı farklılık vardır (Tablo 5). Literatür incelediğinde bu bulgu ile çelişen çalışmalar mevcuttur (Bozgüney, 2021; Kırtepe ve ark., 2022). Bu çelişmenin sebebi yaşanan

coğrafyanın kültürü ve gelenekleri ile bağdaşabileceği gibi kişisel gelişim özellikleriyle de ilişkili olabileceği ve kullanılan bilimsel ölçeklerdeki farklılıklar ile ilgili olduğu düşünülmektedir. Bireylerin, demokratik davranışlara kendini daha yakın hissetmesinin bu farklılığa sebep olabileceği ve bu durumda doğuştan gelen bireyin iç dünyasındaki adalet ve vicdan duygusuyla ilişkili olduğu düşünülmektedir. Sınıflar arası çıkan bu farklılık alınan dersler ve sınıf seviyesi arttıkça alınan bu derslerin bireyin bakış açılarını da değiştirebileceği şeklinde yorumlanmıştır.

Genel olarak çalışmanın sonuçları incelendiğinde katılımcıların rekreatif liderlik davranış düzeylerinin orta düzeyde olduğu demokratik davranışların otokratik davranışlara göre daha yüksek olduğu, sınıf değişkenine göre incelendiğinde ise anlamlı farklılıkların tespit edildiği, ancak yaş ve cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde ise istatistiksel açıdan farklılığın olmadığı ortaya çıkmıştır.

Öneriler

Bireyin hayatına dokunacak olan ve kişinin yaşamına yön verecek olan Rekreasyon bölümü rekreatif lider adayları olan öğrencilerin rekreatif liderlik davranış düzeylerinin, orta düzeyden ileri düzeye doğru geliştirilmesi önerilmektedir.

Araştırma bulgularına göre sınıf değişkenine yönelik liderlik davranışında farklılıklar ortaya çıkmıştır. Bu farklılığın çıkmasındaki temel sebebin ne olduğuna yönelik Rekreasyon bölümü öğrencilerinin nitel bir araştırma ve kişiye özel raporlama seçenekleri ile konu detaylı olarak incelenmeli ve bu araştırma bulguları ile kıyaslanması önerilmektedir.

Rekreasyon lideri adaylarına rekreatif liderliğe ilişkin örnek vakalar gösterilip bu konunun daha fazla tartışılması gerektiği ve liderliğin öğrencilerde farklı bakış açıları uyandırdığı göz önüne alınarak liderlik kavramının rekreasyon lideri adaylarında kazandırılması gereken birincil unsur olarak yer alması önerilmektedir.

Yazar Katkıları

Yazar Gökhan İRHAN: Araştırmanın planlanması, literatür tarama, giriş, yöntem, verilerin analizi tartışma, sonuç, öneriler ve dergi sürecinde görev almıştır.

Kaynakça

- Akbulut, V., Öncü, E. (2021). Öğretmen Liderlik Stiline göre ortaokul öğrencilerinin Beden Eğitimi Yatkınlıklarının İncelenmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 19(1), 164-178.
- Akyüz, Ö., Karavelioğlu, M.B. (2022). Spor bilimleri fakültesinde okuyan aktif sporcuların liderlik özelliklerinin belirlenmesi. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 231-245.
- Alper, R., Yalçın, Ö., Pepe, H. (2023). Review Of The Emotional Intelligence And Self-Leadership Levels Of Students At The Faculty Of Sports. *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 25(1), 83-91.
- Atar, E., Özbek, O. (2009). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin liderlik davranışları. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(2), 51-59.
- Ayten, İ. (2019). Okul sporlarında antrenör olarak yer alan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin liderlik algıları ile liderlik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Batman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rekreasyon Yönetimi Ana Bilim Dalı, Yüksek lisans tezi, Batman.

- Başdoğan, Z. Ö., Acuner, A. Ağırbaş, İ. ve Yalçın, T. (2002). Sağlık meslek lisesi yöneticilerinin liderlik davranışları ve öğretmenlerin yöneticilerine ilişkin liderlik algıları: Ankara örneği, 5. Ulusal Sağlık Kuruluşları ve Hastane Yönetimi Sempozyumu, Eskişehir.
- Başoğlu, U. D. (2013). Liderlik Davranışları ile Rekreasyon Faaliyetlerine Katılım İlişkisi: İstanbul İlinde bir uygulama. *Turur Turizm ve Araştırma Dergisi*, 2(2), 73-86.
- Bozgüney, R. (2021). Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Liderlik Düzeyleri ve Özgünlükleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rekreasyon Ana Bilim Dalı, Konya.
- Cohen, L., Manion, L., Morrison, K. (2007). Research methods in education (Sixth). *Oxon: Routledge*.
- Çelik, O. B., Tamer, K. (2014). Farklı liderlik stillerine sahip olan beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetimi davranışlarının incelenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 23(2), 85-102.
- Durhan, T. A., Kayhalak, F., Kurtipek, S., Yenel, F. (2022). Rekreasyonel Liderlik Davranışı Ölçeğinin Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 27(2), 127-142.
- Erdem, O., Dikici, A. M. (2009). Liderlik ve kurum kültürü etkileşimi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(29), 198-213.
- Güngör, N.B., Yenel, F. (2017). Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin epistemolojik inançları ile liderlik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 19(2), 39-55.
- Güzel, E., Güven, F., Aktaş, S. (2021). Rekreasyon Liderlik Türlerinin Gaziantep Halkının Rekreasyon Aktivitelerine Katılımları Üzerine Etkisi. Yüksek lisans tezi. Karamanoğlu MehmetBey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rekreasyon Yönetimi Ana Bilim Dalı, Karaman.
- Hayashi, A., Ewert, A. (2006). Outdoor leaders' emotional intelligence and transformational leadership. *Journal of Experiential Education*, 28(3), 222-242.
- Hardin, J. (2015). E-portfolio assessment: A mixed-methods study of an instructional leadership program's assessment system. The University of Alabama.
- Huang, M.J. (2004). A Study of the Leadership Style of Recreational Sports Club Leaders in Kaohsiung Taiwan, A dissertation submitted to the Division of Administrative Studies College of Professional Studies, The University of West Florida.
- Jordan, D. (1989). A New Vision for Outdoor Leadership Theory, *Leisure Studies*, 8 (1): 35-47.
- Karaküçük, S., Yetim, A. (1996). Rekreasyon Etkinliklerinde Liderlik ve Fonksiyonları. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 64-76.
- Kayhalak, F. (2022). Üniversite Öğrencilerinin Rekreasyonel Liderlik Davranışları ile Girişimcilik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Yönetimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi. Ankara
- Kirtepe, A., Ugurlu, F.M. (2022). Leadership Characteristics of University Students Engaging in Volunteer Activities. *World Journal of Education*, 12(5), 1-9.
- Manning, T.T. (2002). Gender, Managerial Level, Transformational Leadership and Work Satisfaction, *Women in Management Review*, 17(5): 207-216.
- Niyazi, C. (2006). Öğretmen liderliği ve engelleri. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 137-161.
- Shooter, W., Sibthorp, J., Gookin, J. (2010). The importance of trust in outdoor education: Exploring the relationship between trust in outdoor leaders and developmental outcomes. *Research in Outdoor Education*, 10(1), 48-56.
- Tabachnick, B.G., Fidell, L.S. (2013). Using Multivariate Statistics. 6. Baskı. Boston: Allyn and Bacon.

- Taşkıran, B. (2018). Rekreasyon Eğitimi Alan Bireylerin Liderlik Becerileri ile Otorite Tercihlerinin İncelenmesi. Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rekreasyon Yönetimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi. Batman.
- Türetgen, İ.Ö., Ballı, E., Artan, İ.E. (2017). Lider ortaya çıkışında cinsiyet ve kişiliğin etkisinin yapıyı harekete geçirme türü görevde incelenmesi. *Psikoloji Çalışmaları*, 37(2), 19-50.
- Ünlü, Ç., Demirtaş, Ö. (2023). Rekreasyon ve spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin etkinlik ile yönetsel liderlik yönelimleri. *ROL Spor Bilimleri Dergisi*. Cilt/Volume: 4, Sayı/No: 1, E-ISSN: 2717-9508.
- Yılmaz, K., Oğuz, A., Altinkurt, Y. (2017). Öğretmenlerin liderlik davranışları ile öğrenen özerkliğini destekleme davranışları arasındaki ilişki. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(3), 659-675.

© 2020 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).